

ŠTO SMO NAUČILI NAS NOVINE OČEK

Tekst: **odvjetnica Tiziana Paris**
Foto: **arhiva Burze Nautike**

Kao što vidite, u prethodnoj su godini analizirane značajne tematike, međutim, novinama nikada kraja, pa tako su već sad, početkom 2023. godine, najavljene mnogobrojne izmjene i dopune dosadašnjih zakona

Prvi članak u 2023. godini: da, još je jedna godina iza nas, a Nova nam širom otvara vrata s novim izazovima i promjenama. Razmišljajući o navedenom, odlučila sam da ćemo u ovom članku napraviti kratki sažetak o svim zakonskim propisima koje smo detaljno analizirali tokom 2022. godine, ali ujedno i dati uvid u nove regulative koje nas očekuju u 2023. godini. Što je posebno značajno od svih zakonskih propisa što smo prikazali u 2022. godini? Prisjetimo se dakle, u kratko, članaka iz 2022. godine i to:

1. BRISANJE BRODICA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI I HIPOTEKA:

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je početkom 2022. godine potvrdilo kako broj brodica i jahti koje će se posebnim postupkom brisati iz Upisnika brodova iznosi 8551, međutim nije specificiralo na teret koliko njih je upisano založno pravo, odnosno hipoteka ali je utvrdilo kako „Jahte i brodice koje imaju evidentirane hipoteke i založna prava brisat će se

protekom tri mjeseca od dostavljene obavijesti prema vjerovnicima koje su im već i upućene.“ Što bi navedeno točno trebalo značiti? U detaljnom prikazu propisa koji se primjenjuju u navedenom slučaju, utvrdili smo kako je čl. 193 Pomorskog Zakonika u skladu sa odredbom iz čl. 374 Pomorskog Zakonika te ako su se u konkretnom slučaju ispunile pretpostavke za brisanje plovila po službenoj dužnosti te je hipotekarni vjerovnik primio navedenu obavijesti, isti mora ODMAH reagirati i pisanim putem obavijestiti nadležnu Lučku Kapetaniju o postojanju svog založnog prava. U suprotnom, ako ostane pasivan, plovilo će se brisati, a tada jedino što preostaje jest zahtijevati ponovni upis.

Naglašavamo kako ponovni upis može zahtijevati osoba koja je u trenutku brisanja bila upisana kao vlasnik ili je nasljednik upisanog vlasnika broda u trenutku brisanja, kao i osoba koja na temelju pravnog posla stječe vlasništvo od upisanog vlasnika ili nasljednika. Dakle, hipotekarni vjerovnik nije ovlašten zahtijevati ponovni upis.

2. CHARTER DJELATNOST: KAKO JE POKRENUTI I KOJI SE ZAKONI PRIMJENJUJU?

Propisi koji reguliraju navedeni institut su Pomorski zakonik, Zakon o općem upravnom postupku te Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovila s ili bez posade i pružanje usluge smještaja gostiju na

U 2022. TE KOJE UJU U 2023?

plovilu ("Narodne novine", br. 42/17). U tom pogledu posebno je značajan navedeni Pravilnik, koji detaljno uređuje sva pitanja vezana uz obavljanje charter djelatnosti u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru RH. Čitajući pravilnik odmah se ističe definicija charter djelatnosti, odnosno istom se smatra iznajmljivanje plovila ili pružanje usluge smještaja na plovilu

u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru RH. Posebno je značajna podjela između iznajmljivanja plovila i pružanja usluge smještaja na plovilu jer iste obuhvaćaju i drugačije obveze od strane vlasnika plovila. Dakle, kod obavljanja charter djelatnosti značajno je odmah na početku donijeti odluku hoće li se plovilo iznajmljivati bez usluge smještaja ili će

se ipak pružati usluga smještaja jer su naknadne zakonske obveze značajno različite.

3. PRAVNI OKVIR UGOVORA O NAJMU BRODICE ILI JAHE TE MOGUĆNOSTI NJEGOVOG RASKIDA:

u sklopu kojeg smo članka odgovorili na pitanja koje su obveze ugovornih strana u slučaju najma plovila, koju formu mora imati navedeni ugovor kako bi bio pravovaljan, da li se može sklopiti „usmeni ugovor“ ili je potreban pisani oblik, koje klauzule mora sadržavati, te smo zaključili kako Pomorski zakonik djelomično uređuje odnose između najmodavca i najmoprimca te da se navedene odredbe s toga nadopunjuju s odredbama Zakona o obveznim odnosima, koje posebno detaljno uređuju institut raskida Ugovora. Sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima, jedno od temeljnih načela ugovornog prava jest načelo obvezatne snage ugovora, odnosno načelo „pacta sunt servanda“, koje zahtijeva da se, bez obzira na promjene koje od trenutka zaključenja ugovora do trenutka dospelosti mogu nastati, striktno poštuju ugovorom preuzete obveze.

4. UGOVOR O NAUČKOM VEZU:

Odredbom iz čl. 673j st. 1 Pomorskog Zakonika definira se ugovor o vezu odnosno to je ugovor kojim se pružatelj usluge veza u moru ili na kopnu obvezuje ustupiti vez korisniku veza na uporabu za smještaj određene jahte ili brodice i osoba koje na njoj borave, a korisnik veza se obvezuje za to platiti naknadu za vez. Dakle, možemo zaključiti kako se iz zakonske definicije ugovora o nautičkom vezu jasno iščitava koji su objektivno bitni sastojci ugovora te tko su ugovorne strane. Zakonski nazivi za ugovorne strane su pružatelj usluge veza

i korisnik veza. Pored objektivno bitnih sastojaka koji se odnose na sve modele ugovora o vezu, a to su jahta ili brodice, naknada za vez i mjesto za vez, u praksi postoje i modeli ugovora o vezu koji konzumiraju i nadziranje jahte ili brodice na vezu te oni koji podrazumijevaju ispunjavanje drugih dodatnih usluga i radova. Zbog toga je jasno određeno čl. 673j st. 3 da se ugovorom o vezu pružatelj usluge veza može obvezati da nadzire jahtu ili brodicu na vezu ili da ispunjava i druge dodatne usluge i radove.

5. VIŠA SILA KAO RAZLOG ZA RASKID UGOVORA O NAJMU PLOVILA ILI UGOVORA O VEZU:

u kojem je članku detaljno obrazloženo kako u slučaju da ispunjenje ugovorne obveze postane apsolutno nemoguće, ugovorna strana, koja je obavezna izvršiti neku obavezu, se oslobađa iste, pod uvjetom da za nemogućnost ispunjenja nije kriva, odnosno da se radi o okolnostima koje nije morala predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći. Navedena je mogućnost, sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima, predviđena kao „clausula rebus sic standibus“ odnosno izmjena ili raskid ugovora zbog promijenjenih okolnosti. U osnovi, ako bi zbog izvanrednih okolnosti nastalih

nakon sklapanja ugovora, a koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora (kao npr. određene izvanredne vremenske nepogode), ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo pretjerano otežano ili bi joj nanijelo pretjerano veliki gubitak, ona može zahtijevati da se ugovor izmijeni ili čak i raskine.

6. ZAKON O SIGURNOSNOJ ZAŠTITI POMORSKIH BRODOVA I LUKA:

na snazi od 03.04.2021. godine, a kojim se utvrđuju postupci i mjere sigurnosne zaštite u slučaju sigurnosne prijetnje i događaja koji ugrožavaju sigurnost, a radi osiguranja i unaprjeđenja sigurnosne zaštite pomorskih brodova i luka, kao i druga pitanja vezana za sigurnosnu zaštitu brodova i luka otvorenih za međunarodni promet te se mjere propisane istim primjenjuju na luke otvorene za međunarodni promet s jednim ili više lučkih operativnih područja obuhvaćenih odobrenim planom sigurnosne zaštite lučkih operativnih područja u skladu s Uredbom (EZ) br. 725/2004. Nakon detaljne analize najznačajnijih odredbi Zakona o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka možemo zaključiti kako se Republika Hrvatska donošenjem istoga u potpunosti uskladila s

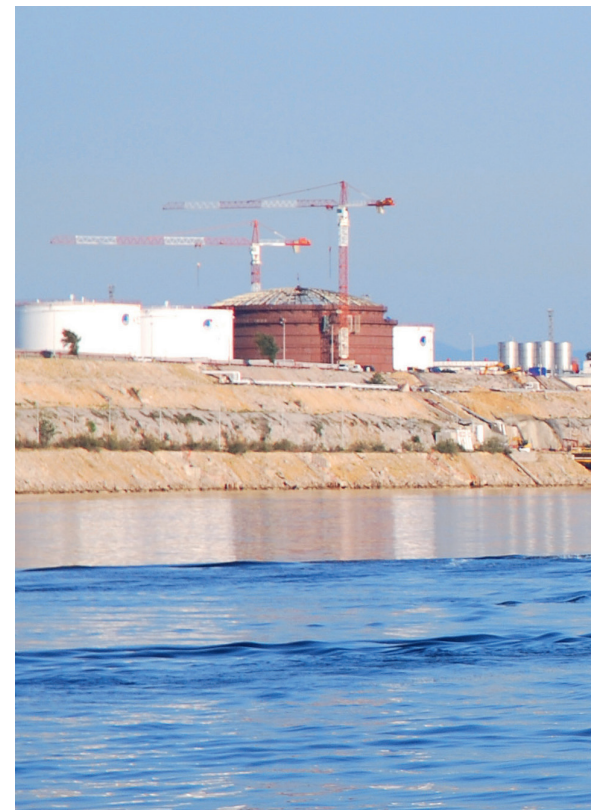
europskim zakonodavstvom iz područja sigurnosne zaštite brodova i luka, a radi osiguranja jednake primjene zajedničkih sigurnosnih standarda za sve luke unutarnjeg tržišta Europske unije.

7. OVRHA NA BRODU:

nadležnost u ovršnom postupku i sastav prijedloga za ovrhu: U kojem je članku utvrđeno kako je ovršni postupak iznimno kompleksan te nakon analize nadležnosti sudova i načina pravilnog sastavljanja prijedloga za ovrhu, zaključeno je kako je glavni cilj zakonodavca bio da ovršni postupak na brodu, uz poštivanje svih načela zaštite ovršenika, bude efikasniji i da u konačnici rezultira bržom i efikasnom naplatom vjerovnikove tražbine, na koju on ima puno pravo.

8. ISTRAGE POMORSKIH NESREĆA:

a koje su regulirane odredbama Pomorskog Zakonika i to od čl. 49 i do čl. 49 n, a posebno se ističe kako u slučaju pomorske nesreće tijelo ovlašteno za pokretanje i vođenje sigurnosne istrage pomorske nesreće: provodi sigurnosnu istragu, sukladno odredbama ovoga Zakonika i drugih propisa kojima se

uređuje provođenje sigurnosnih istraga pomorskih nesreća, radi utvrđivanja okolnosti i uzroka koji su do pomorske nesreće doveli; te predlaže korektivne mjere za sprječavanje i ponavljanje pomorskih nesreća, unaprjeđivanje sigurnosti plovidbe te smanjivanje opasnosti od posljedica pomorskih nesreća koje one imaju na onečišćenje mora i morskog okoliša.

9. APOSTILLE: ŠTO SU I KAD SU NEOPHODNE KOD UGOVORA O KUPOPRODAJI PLOVILA?

Nadovjera isprava radi upotrebe u inozemstvu (legalizacija) potrebna je u onom slučaju kada korisnik ima namjeru koristiti isprave izdane od strane nadležnih tijela na teritoriju jedne države (izvadci iz sudskog, obrtnog, ili strukovnog registra, evidencije, potvrde, punomoći, diplome, ovjerene preslike,...) pred nadležnim tijelom na teritoriju druge države radi ostvarivanja nekog prava odnosno ispunjenja obveze. Međutim, isprave mogu biti i oslobođene od legalizacije odnosno nije potrebno provoditi dodatnu nadovjeru potpisa službenika i pečata tijela koje je ispravu izdalo/ovjerilo u onim

slučajevima u kojima Republika Hrvatska ima sa navedenim državama sklopljene i na snazi dvostrane ugovore koji propisuju takvo oslobođenje. Postupak legalizacije isprava potvrdom Apostille je pojednostavljeni postupak nadovjere isprava koji se provodi sukladno odredbama spomenute Konvencije iz 1961. o Apostille-u te se može provesti samo u odnosu na one države koje su, kao i Republika Hrvatska, članice navedene Konvencije.

10. IZVANUGOVORNA ODGOVORNOST VLASNIKA BRODA I BRODARA:

a koja je povezana je s izvanugovornom štetom, a to je šteta nastala izvan ugovornog odnosa odnosno

u konkretnom slučaju ona koju brod prouzroči osobama i stvarima izvan broda te okolišu. Kako bi se primijenile odredbe Pomorskog zakonika, odgovornost mora biti u vezi s plovidbom i iskorištavanjem broda. Pomorski zakonik razlikuje nekoliko slučajeva izvanugovorne odgovornosti za štetu i to u slučaju: smrti i tjelesnih ozljeda kupaca i drugih

BUILT FOR PURPOSE

COLNAGO

Pakleni otoci d.o.o.,
 Držićeva 21, 21000 Split, Hrvatska
 Tel: + 385 0 98 959 5094
 Fax: + 385 0 21 321 694
 mail@colnagomarine.com
 www.colnagomarine.com

osoba, oštećenje stvari izvan broda i onečišćenje okoliša, odgovornost za onečišćenje okoliša, onečišćenje izlivanjem ulja koje se prevozi kao teret, onečišćenje pogonskim uljem, a koje su detaljno regulirane čl 808 i dr. Pomorskog Zakonika.

11. POMORSKI PREKRŠAJI:

Sukladno čl. 989 Pomorskog Zakonika, pomorski su prekršaj povreda propisa kojima se uređuju odnosi u morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske ili nad kojima Republika Hrvatska ima suverena prava, njihovim obalama i lukama, pomorskim objektima hrvatske državne pripadnosti, te svim pomorskim objektima koji plove ili se nalaze u morskim i podmorskim prostorima Republike Hrvatske u vezi sa sigurnošću plovidbe i zaštite ljudskih života i okoliša, te s prometom na moru. Iako su pomorski prekršaji detaljno predviđeni Pomorskim zakonikom mora se naglasiti kako se postupak o pomorskim prekršajima vodi po zakonu kojim se uređuju prekršaji, odnosno Prekršajnim zakonom.

12. NOVČANE KAZNE I ZASTARA U SLUČAJU POMORSKIH PREKRŠAJA:

za svaku vrstu prekršajnopравnih sankcija propisom se određuje njihova visina, odnosno trajanje i nijedna se prekršajnopравna sankcija ne može propisati ni izreći, odnosno primijeniti u neodređenoj visini ili na neodređeno vrijeme, te su tako Pomorskim Zakonikom detaljno analizirani svi pomorski prekršaji kao i novčane kazne (od čl. 989 do čl. 1017e Pomorskog Zakonika), a oni najznačajniji, kao što smo već naveli, su u slučaju: istraga pomorskih nesreća; plovidbe u zabranjenoj zoni u unutarnjim morskim vodama; povlačenje objekta iz plovidbe; održavanje objekta te je posebno istaknuto kako prekršaji, njihove sankcije, a pogotovo institut zastare podložni su mnogobrojnim promjenama od strane zakonodavca te se zbog navedenog savjetuje svim čitateljima da se svakako prethodno savjetuju sa odvjetnikom od svog povjerenja te s iskustvom u navedenom području.

Kao što vidite, u prethodnoj su godini analizirane značajne tematike, međutim, novinama nikada kraja, pa tako su već sad, početkom 2023.

godine, najavljene mnogobrojne izmjene i dopune dosadašnjih zakona.

U tom pogledu, posebno ćemo napomenuti kako je već u prosincu Vlada Saboru uputila izmjene Zakona o nadzoru državne granice i Zakona o strancima, a koje su značajne i za dio pomorskog prava jer izmjenama Zakona o nadzoru državne granice propisuju se i obveze zapovjednicima teretnog ili putničkog broda, jahte ili brodice namijenjene rasonodi ili sportu koja dolazi iz treće zemlje da su dužni najkraćim uobičajenim plovim putem uploviti u luku u kojoj se nalazi pomorski granični prijelaz radi obavljanja granične kontrole. Međutim, dužna sam ukazati kako najznačajnija zakonska izmjena, a koju ću svakako detaljno analizirati u 2023. godini, tiče se pomorskog dobra. Naime, novi Zakon o Pomorskom dobru, koji u trenutku pisanja ovog članka još nije izglasan, znatno će izmijeniti tekst dosadašnjeg zakona jer, kao što je već najavljeno, umjesto dijela

sadašnjih koncesijskih odobrenja za korištenje pomorskog dobra, ubuduće će se izdavati dozvole na rok od četiri godine; plaže će biti jasnije definirane, najavljeno je uvođenje privremene dozvole za korištenje pomorskog dobra na rok od najviše dvadeset dana, primjerice za organizaciju zabavnih ili kulturnih sadržaja na pomorskom dobru. Zaključno, mehanizmima predviđenim novim zakonom trebala bi biti riješena mnoga pitanja i problemi na koja sadašnji zakon nema adekvatne odgovore, omogućujući pravednije, učinkovitije i transparentnije korištenje pomorskog dobra uz njegovu bolju zaštitu.

Dakle, s obzirom na količinu zakonskih novina definitivno nas u 2023. godini očekuje puno izazova u tumačenju i analiziranju novih te se s toga veselimo i daljnjem druženju! Sretna nam svima Nova 2023-godina!

Za sve daljnje informacije, prijedloge tema i pravno savjetovanje slobodno nas kontaktirajte na: www.lawparis.com

U prodaji godišnje CD izdanje za 2021.

(od 232. do 243. broja)

prodaja@burzanautike.com * tel: 051 685 461

LetterBox - Društvo za primanje pismena

Naš je cilj pružiti sigurnu i pouzdanu uslugu za primanje pismena i za administriranje u Hrvatskoj. Važno je da sve fizičke i pravne osobe uredno primaju pismena kako bi ostvarili pripadajuća prava.

SeaBox – Opunomoćenik za primanje pismena i zastupnik u slučaju upisa u Upisnik brodova

OfficeBox – Sjedište i opunomoćenik za primanje pismena u Sudski registar

Naše poslovanje je preuzelo koncept ONE STOP SHOP - na jednom mjestu naše stranke osim administrativnog asistenta mogu pronaći pravno savjetovanje, financijskog asistenta ili knjigovođu.

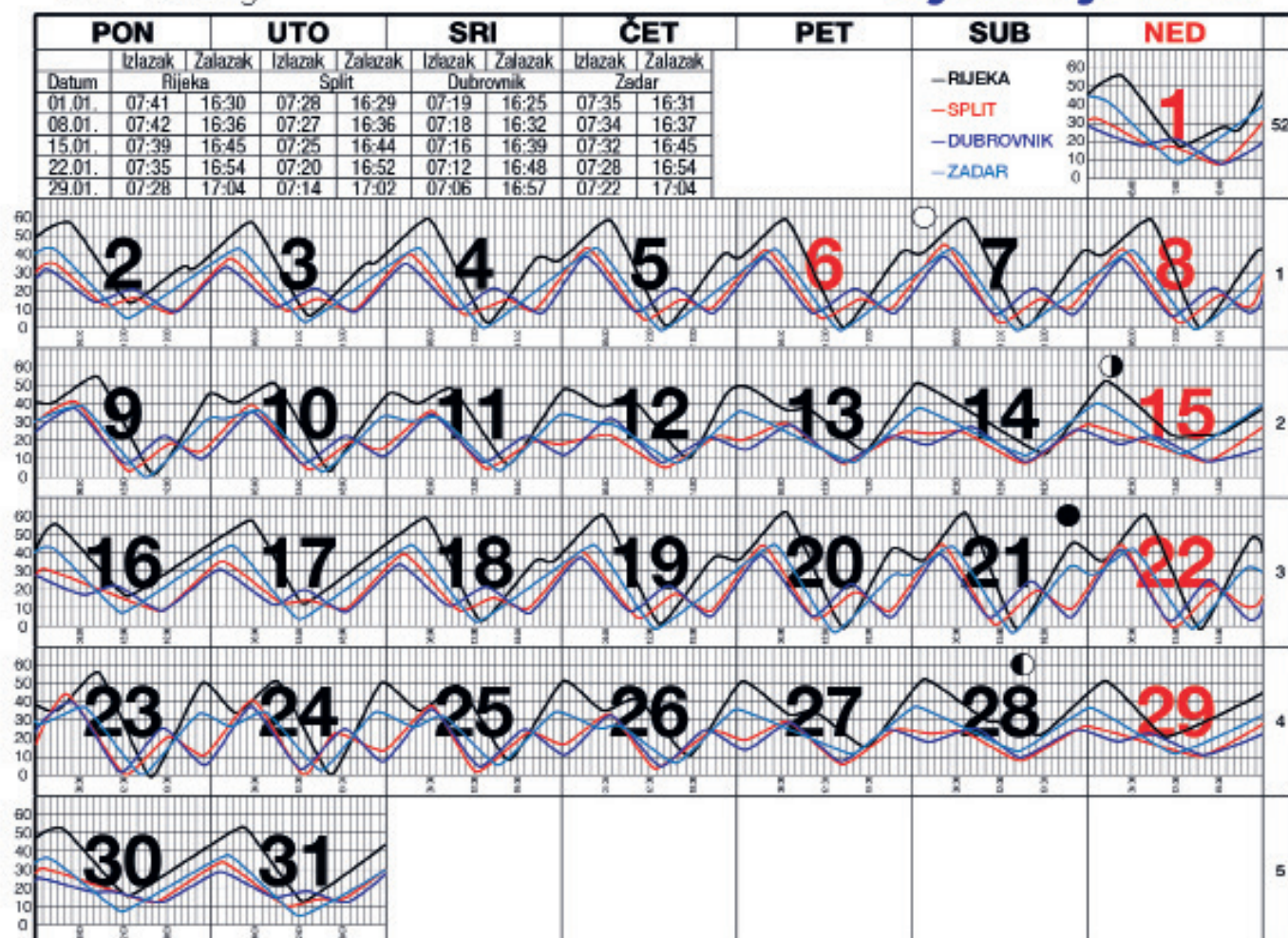

Mirta Kmeta +385 98 559 599
mirta@letterbox.hr
www.letterbox.hr

MORSKE MIJENE

January

siječanj 2023.

Izvor: Tablice morskih mijena Jadranskog mora za 2023. godinu, istočna obala - Hrvatski hidrografski institut, Split 2023. Visine voda prikazane su u cm iznad razine hidrografske nule

Izradio: Pomorski fakultet u Rijeci.